

Recerca

Balanç sociolingüístic 1998-2008

Autors

Joan Solé
Anna Torrijos
Secretaria de Política Lingüística

Com un avanç de l'estudi EULP, l'article presenta l'evolució de la situació sociolingüística a partir de la comparació de les dades referides als anys 1998 i 2008. Els àmbits que s'estudien són els de coneixements de català, primera llengua apresada i llengua habitual, entre d'altres. Quant a sectors específics, s'ofereixen dades sobre el comerç.

Nota metodològica

En les taules que es presenten a continuació s'han comparat les dades enllaçades de les dues darreres enquestes oficials d'usos lingüístics a la població 2003 (EULC03) i 2008 (EULP08) amb l'*Enquesta lingüística sobre l'ús oral del català a la població de Catalunya major de 15 anys* (EUC98). Les preguntes analitzades i el tractament estadístic permeten fer aquesta comparació, atès que les preguntes tenen una formulació idèntica i les mostres són suficientment grans. La mostra de l'EUC98 és de 3.323 enquestes. Cal recordar que totes les enquestes han estat promogudes i finançades per la Generalitat de Catalunya.

Coneixements de català 1998-2008

En termes relatius (%), els coneixements de català entre el 1998 i el 2008 de la població de 15 i més anys han disminuït en tres de les quatre habilitats lingüístiques. Per a la capacitat de saber parlar, la disminució ha estat de 5,2 punts percentuals, una mica més de mig punt per any. Pel que fa a l'habilitat d'escriure, ha crescut 6,4 punts percentuals. Probablement aquest darrer creixement cal atribuir-lo al model educatiu d'immersió lingüística.

Població segons coneixements de català. Catalunya, 1998-2008 (%)				
	1998	2003	2008	Balanç 2008-1998
<i>Entendre'l</i>	97,3	96,5	94,6	-2,7 %
<i>Parlar-lo</i>	83,5	81,6	78,3	-5,2 %
<i>Llegir-lo</i>	86,9	89,0	81,7	-5,2 %
<i>Escriure'l</i>	55,4	58,8	61,8	6,4 %

En termes absoluts, hi ha hagut un creixement de la població que domina les quatre habilitats lingüístiques. També en aquest cas cal destacar les més de 920.000 persones que han après a escriure en català entre el 1998 i el 2008. En canvi, tan sols han après a parlar català unes 480.000 persones en 10 anys. En aquest cas, és molt probable que les causes es puguin atribuir al gran creixement demogràfic, especialment al component migratori d'aquest creixement.

<i>Població segons coneixements de català. Catalunya, 1998-2008 (milers de persones)</i>				
	1998	2003v	2008	<i>Balanç 2008-1998</i>
Entendre'l	5.057,3	5.423,6	5.832,2	774,9
Parlar-lo	4.340	4.583,5	4.823,4	483,4
Llegir-lo	4.516,7	4.999,5	5.034,4	517,7
Escriure'l	2.879,5	3.303,8	3.807,3	927,8

Primera llengua apresada o llengua inicial

En el període 1998-2008 el percentatge de població que té el català com a primera llengua apresada ha passat del 41,3 % al 31,6 %, mentre que el castellà s'ha mantingut en la mateixa proporció i les altres llengües han augmentat més de 7 punts percentuals.

<i>Població segons llengua inicial. Catalunya, 1998-2008 (%)</i>				
	1998	2003	2008	<i>Balanç 2008-1998</i>
Català	41,3	36,2	31,6	-9,7
Ambdues	0,0	2,5	3,8	3,8
Castellà	55,6	56,1	55,0	-0,6
Altres	2,2	4,7	9,3	7,1
Nhs/Nc	0,8	0,4	0,2	-0,6

Llengua habitual

En el mateix període hi ha hagut un decreixement de més de 13 punts en la població que té el català com a llengua habitual, mentre que ha crescut en 12 punts la població que té ambdues llengües oficials com a llengües habituals. El castellà ha disminuït més de 4 punts i les altres llengües han augmentat gairebé 6 punts.

<i>Població segons llengua habitual. Catalunya, 1998-2008 (%)</i>				
	1998	2003	2008	<i>Balanç 2008-1998</i>
Català	49,1	46,0	35,6	-13,5
Ambdues	0,0	4,7	12,0	12,0
Castellà	50,2	47,2	45,9	-4,3
Altres	0,7	2,0	6,5	5,8

Transmissió lingüística intergeneracional

En el mateix període, el percentatge de població que parla en català amb la mare ha disminuït gairebé 10 punts percentuals. El castellà creix un punt i també ha augmentat el percentatge de població que parla amb la seva mare llengües estrangeres i altres combinacions de llengües.

<i>Població segons usos lingüístics amb la mare. Catalunya, 1998-2008 (%)</i>				
	1998	2003	2008	<i>Balanç 2008-1998</i>
Només català	41,0	36,8	31,3	-9,7
Més català	1,2	0,9	1,3	0,1
Ambdues	0,8	1,0	1,5	0,7
Més castellà	2,2	1,6	1,7	-0,5
Només castellà	53,3	54,3	54,8	1,5
Altres llengües o combinacions	1,4	4,8	9,0	7,6
No correspon o Nhs/Nc	0,0	0,7	0,5	0,5

El percentatge de població que parla en català als seus fills ha disminuït gairebé 11 punts percentuals. També en aquest cas el percentatge de castellà s'ha mantingut estable i ha augmentat el percentatge de població que transmet ambdues llengües als fills i també la població que transmet llengües estrangeres i altres combinacions de llengües.

<i>Població segons usos lingüístics amb els fills. Catalunya, 1998-2008 (%)</i>				
	1998	2003	2008	<i>Balanç 2008-1998</i>
Només català	49,5	44,5	38,8	-10,7
Més català	3,1	2,2	2,9	-0,2
Ambdues	4,7	5,1	8,5	3,8
Més castellà	7,5	5,7	5,4	-2,1
Només castellà	34,8	38,6	36,9	2,1
Altres llengües o combinacions	0,5	3,8	6,7	6,2
No correspon o Nhs/Nc	0,0	0,2	0,6	0,6

Tot i que els percentatges de població que parlen català amb la mare i amb els fills han disminuït, cal remarcar el fet que és més alt el percentatge de població que parla català amb els fills que no pas el que parla català amb la mare al llarg del període.

A la taula següent es pren com a indicador de la transmissió intergeneracional la diferència d'ús entre la mare i fills de l'entrevistat en cada llengua: català (només o més català), castellà (només o més castellà), ambdues i altres llengües. Les diferències són de 10,4 punts l'any 1998 a 9,1 punts l'any 2008. Cal destacar que des del 1998 fins al 2008 ha augmentat molt la transmissió intergeneracional d'ambdues llengües. El castellà i les altres llengües tenen saldos negatius; és a dir, que hi ha menys persones que les mantenen com a llengües de transmissió amb els fills. A més, des del 1998 fins al 2008 aquestes diferències s'han fet lleugerament més grans tant pel que fa al castellà com a les altres llengües.¹

Així doncs, a Catalunya continua la tendència a favor del català en el procés de transmissió lingüística intergeneracional, ja que en aquest període la diferència entre l'ús del català amb els fills i amb la mare es manté per sobre dels 9 punts percentuals.

<i>La transmissió lingüística intergeneracional (càlcul provisional), 1998-2008. Diferència entre l'ús de la llengua amb els fills i amb la mare</i>			
	1998	2003	2008
Només o més català	+10,4	+9,0	+9,1
Ambdues	+3,9	+4,1	+7,0
Només o més castellà	-13,2	-11,6	-14,2
Altres llengües o combinacions	-0,9	-1,5	-2,6

1. Cal tenir en compte que aquesta diferència és amb dades sense depurar, ja que a la pregunta d'ús lingüístic amb la mare respon tota la població, i a la pregunta d'ús lingüístic amb els fills només respon la població que té fills. Per tant, les bases de referència no són estrictament les mateixes. Tot i així, els canvis poden ser de dècimes.

La llengua parlada al petit comerç

En l'àmbit públic del petit comerç, la població que hi parla en català ha disminuït més d'11 punts en el període 1998-2008, més d'un punt per any, mentre que el castellà ha crescut més de 9 punts.

<i>Població segons usos lingüístics al petit comerç. Catalunya, 1998-2008 (%)</i>				
	1998	2003	2008	<i>Balanç 2008-1998</i>
Només català	31,6	32,8	28,7	-2,9
Més català	19,2	14,5	11,0	-8,2
Ambdues	15,1	15,5	14,9	-0,2
Més castellà	9,9	8,3	7,5	-2,4
Només castellà	24,2	28,6	36,0	11,8
Altres llengües o combinacions	0,0	0,0	1,9	1,9
Nhs/Nc	0,0	0,3	0,0	0,0

Conclusions generals

Pel que fa als coneixements de català —tot i l'augment en nombres absoluts—, en termes percentuals en el període 1998-2008 hi ha hagut un estancament i, fins i tot, un decreixement de la població que entén el català, el sap parlar i el sap llegir. Tan sols ha augmentat la població que diu que el sap escriure en una mica més de 6 punts en 10 anys.

Quant als usos lingüístics, tots els indicadors analitzats (llengua inicial, llengua habitual, llengua amb els fills, amb la mare, al petit comerç) mostren també que hi ha hagut una disminució de l'ús del català a l'entorn dels 10 punts percentuals o més en el període 1998-2008. El creixement més important es dona en les categories "Català i castellà" o "Tant català com castellà" i "Altres llengües o combinacions". L'única dada positiva és la transmissió lingüística intergeneracional, que juga a favor del català: es manté la diferència de més de 9 punts entre la llengua parlada amb els fills i la llengua parlada amb la mare.